MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Erik Tomáš
minister

Bratislava, 12. novembra 2026
Číslo: 32961/2026-M_RKS
122278/2026

R O Z H O D N U T I E

V konaní o rozklade účastníka konania poskytovateľa sociálnej služby: „HARLEKÝN", Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany, M. Závodného 2678/1, 955 01 Topoľčany, IČO: 31825796 zo dňa 2. novembra 2026 proti rozhodnutiu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Inšpekcia v sociálnych veciach, č. sp.: 32203/2026-M_OSKP, č. z.: 115061/2026 zo dňa 27. októbra 2026 vo veci uloženia povinnosti prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie osoby, voči ktorej dozorovaný subjekt plní povinnosti podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, som podľa § 59 ods. 2 a § 61 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 527/2003 Z. z. takto

r o z h o d o l:

Rozhodnutie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Inšpekcia v sociálnych veciach, č. sp.: 32203/2026-M_OSKP, č. z.: 115061/2026 zo dňa 27. októbra 2026 **s a m e n í** tak, že výrok rozhodnutia znie nasledovne:

„Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), ustanovenia § 7 ods. 1 písm. d), ustanovenia § 7 ods. 6 zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 406/2025 Z. z. (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) a podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

UKLADÁ

DOZOROVANÉMU SUBJEKTU
podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach

POSKYTOVATEĽOVI SOCIÁLNEJ SLUŽBY

„HARLEKÝN", Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany, M. Závodného 2678/1, 955 01 Topoľčany, IČO 31825796
(ďalej len „poskytovateľ sociálnej služby“ alebo „dozorovaný subjekt“)

povinnosť prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby, voči ktorému poskytovateľ sociálnej služby plní povinnosti podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, a to:

1. **Pri poskytovaní sociálnej služby postupovať podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách - nepoužívať prostriedky obmedzenia voči maloletému prijímateľovi sociálnej služb [redacted] prijímateľovi sociálnej služby [redacted] ak nie je priamo ohrozený život alebo zdravie týchto prijímateľov sociálnej služby alebo iných osôb a ani prostriedkami telesného obmedzenia, ktoré zákon o sociálnych službách nedovoľuje, osobitne (ale nie výlučne) mechanicky neobmedzovať ich voľný pohyb najmä spôsobom, ktorý im znemožňuje samostatné otvorenie dverí z vnútornej strany miestností alebo izby, v ktorej sú ubytovaní (napr. znefunkčnením dverí, odobratím kľučky, zavretím, zamykaním dverí), ktoré títo prijímatelia sociálnej služby nevedia samostatne prekonať, IHNEĎ.**

2. **Maloletému prijímateľovi sociálnej služby [redacted] poskytovať takú sociálnu službu, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho začlenenie do spoločnosti podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách a zodpovedá požiadavke ustanovenia § 10 ods. 7 zákona o sociálnych službách tak, že poskytovateľ sociálnej služby je povinný dodržiavať zákaz používania všetkých foriem telesných trestov a sankcií a používať len také výchovné prostriedky a metódy, ktoré akýmkoľvek spôsobom dieťa neponižujú, neurážajú, nezanedbávajú, vrátane nedbanlivostného zaobchádzania, alebo ktoré sa inak**

nedotýkajú dôstojnosti dieťaťa a neohrozujú jeho život, zdravie, telesný, citový, rozumový a mravný rozvoj, osobitne (ale nie výlučne):

- **nepoužívať monitorovanie kamerovým systémom v obytnej miestnosti prijímateľa sociálnej služby, ktoré zasahuje do jeho intimity a ľudskej dôstojnosti,**
- **poskytovanie sociálnej služby zorganizovať tak, aby bol prijímateľovi sociálnej služby poskytovaný náležitý dohľad, IHNEĎ.**

3. Prijímateľovi sociálnej služb [redacted] oskytovať takú sociálnu službu, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho začlenenie do spoločnosti podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách, osobitne (ale nie výlučne):

- **nepoužívať monitorovanie kamerovým systémom v obytnej miestnosti prijímateľa sociálnej služby, ktoré zasahuje do jeho intimity a ľudskej dôstojnosti,**
- **poskytovanie sociálnej služby zorganizovať tak, aby bol prijímateľovi sociálnej služby poskytovaný náležitý dohľad, IHNEĎ.**“.

O d ô v o d n e n i e

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Inšpekcia v sociálnych veciach (ďalej len „ministerstvo“) ako vecne príslušný orgán podľa § 3 ods. 1 písm. a), § 7 ods. 1 písm. d) a § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach a podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutím č. sp.: 32203/2026-M_OSKP, č. z.: 115061/2026 zo dňa 27. októbra 2026 (ďalej len „rozhodnutie ministerstva“) rozhodlo o uložení povinnosti prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie fyzickej osoby, voči ktorej „HARLEKÝN", Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany, M. Závodného 2678/1, 955 01 Topoľčany, IČO: 31825796 (ďalej len „účastník konania“ alebo „poskytovateľ sociálnej služby“ alebo „dozorovaný subjekt“) plní povinnosti podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, a to:

- pri poskytovaní sociálnej služby postupovať podľa § 10 zákona o sociálnych službách - nepoužívať prostriedky obmedzenia voči maloletému prijímateľovi sociálnej služby [redacted] a prijímateľovi sociálnej služby [redacted] ak nie je priamo ohrozený život alebo zdravie týchto prijímateľov alebo iných osôb a ani prostriedkami telesného obmedzenia, ktoré zákon o sociálnych službách nedovoľuje, osobitne (ale nie výlučne) mechanicky neobmedzovať

ich voľný pohyb najmä spôsobom, ktorý im znemožňuje samostatné otvorenie dverí z vnútornej strany miestností alebo izby, v ktorej sú ubytovaní (napr. znefunkčnením dverí, odobratím kľučky, zavretím, zamykaním dverí), ktoré títo prijímatelia nevedia samostatne prekonať, IHNEĎ,

- Maloletému prijímateľovi sociálnej služb [redacted] poskytovať takú sociálnu službu, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho začlenenie do spoločnosti podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách a zodpovedá požiadavke § 10 ods. 7 zákona o sociálnych službách tak, že poskytovateľ sociálnej služby je povinný dodržiavať zákaz používania všetkých foriem telesných trestov a sankcií a používať len také výchovné prostriedky a metódy, ktoré akýmkoľvek spôsobom dieťa neponižujú, neurážajú, nezanedbávajú, vrátane nedbanlivostného zaobchádzania, alebo ktoré sa inak nedotýkajú dôstojnosti dieťaťa a neohrozujú jeho život, zdravie, telesný, citový, rozumový a mravný rozvoj, osobitne (ale nie výlučne):
  - nepoužívať monitorovanie kamerovým systémom v obytnej miestnosti prijímateľa sociálnej služby, ktoré zasahuje do jeho intimity a ľudskej dôstojnosti,
  - poskytovanie sociálnej služby zorganizovať tak, aby bol prijímateľovi sociálnej služby poskytovaný náležitý dohľad, IHNEĎ.
- prijímateľovi sociálnej služby [redacted]poskytovať takú sociálnu službu, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho začlenenie do spoločnosti podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách, osobitne (ale nie výlučne):
  - nepoužívať monitorovanie kamerovým systémom v obytnej miestnosti prijímateľa sociálnej služby, ktoré zasahuje do jeho intimity a ľudskej dôstojnosti,
  - poskytovanie sociálnej služby zorganizovať tak, aby bol prijímateľovi sociálnej služby poskytovaný náležitý dohľad, IHNEĎ.
  -

Proti rozhodnutiu ministerstva podal poskytovateľ sociálnej služby rozklad zo dňa 2. novembra 2026, ktorý bol ministerstvu ten istý deň doručený.

Poskytovateľ sociálnej služby podal rozklad proti rozhodnutiu ministerstva v lehote ustanovenej zákonom o inšpekcii v sociálnych veciach. Preskúmaniu rozkladom napadnutého rozhodnutia ministerstva nebránia žiadne procesnoprávne ani formálno-právne prekážky.

Rozhodnutie ministerstva napadnuté rozkladom účastníka konania som preskúmal v celom rozsahu, t. j. preskúmal som nielen zákonnosť postupu ministerstva, ale aj zákonnosť a vecnú správnosť rozhodnutia ministerstva. Po preskúmaní veci som dospel k nasledovným zisteniam:

I.

Poverené zamestnankyne ministerstva na základe poverenia na výkon dozoru podľa § 6 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach č. 30/2026/SS_ZA z 20. februára 2026 a jeho dodatku č. 1 z 23. septembra 2026 začali dňa 11. marca 2026 u poskytovateľa sociálnej služby výkon dozoru nad dodržiavaním zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnych služieb. Predmetom dozoru bolo dodržiavanie povinností poskytovateľa sociálnej služby pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby podľa § 10 zákona o sociálnych službách za obdobie od 1. júla 2025 do 31. decembra 2025.

Dňa 19. októbra 2026 bolo pri výkone obhliadky priestorov poskytovateľa sociálnej služby zistené, že dve obytné izby v zariadení sú nepretržite monitorované kamerovým systémom so záznamom (výstup/záznam je možné sledovať na monitore u riaditeľky zariadenia, ďalej v miestnosti určenej pre sestry a počas nočnej služby aj na služobnom mobile opatrovateliek). Tieto jednoposteľové izby sa nachádzajú v samostatnom oddelení prispôsobenom len na pobyt maloletého prijímateľa sociálnej služby [redacted] a prijímateľa sociálnej služby, pána [redacted] Zároveň bolo zistené, že sú situácie/časové úseky, kedy sú prijímatelia sociálnej služby zavretí/zamknutí v izbe a nemajú možnosť ju opustiť.

Prístup do vnútra tohto traktu je len z vonkajšieho prostredia a nachádza sa na konci budovy. Je stavebno-technicky riešený vstupom do „centrálnej“ miestnosti, ktorá plní funkciu spoločnej herne a je nepretržite monitorovaná. V tejto spoločnej herni je denne v čase od 6:00 hod. do 22:00 hod. zabezpečená fyzická prítomnosť jedného zamestnanca poskytovateľa sociálnej služby, inštruktora sociálnej rehabilitácie, ktorý vykonáva priamy dohľad nad týmito dvoma prijímateľmi sociálnej služby a poskytuje im pomoc v ich odkázanosti. Po 22:00 hod. sa zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby v nočnej službe fyzicky v predmetných priestoroch traktu nenachádzajú, vstupujú do týchto priestorov výlučne v prípadoch, keď kamerový systém zaznamená rizikovú udalosť (napr. sebapoškodzujúce konanie prijímateľa sociálnej služby). Z ľavej časti spoločnej herne nie je priamy vstup do obytnej miestnosti, ale prechádza sa cez priestor s nefunkčným bazénom a príslušným hygienickým zázemím. Z tohto priestoru vedú jediné vstupné dvere do obytnej izby maloletého prijímateľa sociálnej služby [redacted] Z pravej časti sa z priestoru herne vstupuje priamo cez vstupné dvere do samostatnej obytnej izby prijímateľa sociálnej služby [redacted].

Maloletý, 13-ročný prijímateľ sociálnej služby, [redacted] je prijímateľom sociálnej služby v špecializovanom zariadení od roku [redacted], má určený VI. stupeň odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby z dôvodu ťažkej formy poruchy autistického spektra. Vstupné (bezpečnostné) dvere do izby prijímateľa sú z vnútornej strany opatrené tapacírovaným pevným povrchom a priezorom/oknom, bez možnosti uzatvorenia, či prekrytia (podľa zamestnancov maloletý prijímateľ sociálnej služby odmieta akékoľvek zakrytie výrezu). Na vnútornej strane týchto dverí chýba kľučka, miestnosť je nepretržite snímaná kamerovým systémom. Dieťa je tak vystavené nepretržitému vizuálnemu dohľadu personálu, v dôsledku čoho nedisponuje potrebnou mierou súkromia, a to ani pri prezliekaní, odpočinku, či vyzliekaní si odevu v čase

nepokoja. V izbe maloletého prijímateľa sociálnej služby sa nachádza posteľ ukotvená k podlahe, skriňa bez dvierok upevnená k stene, žinenka, sedací vak a televízor. Dokument maloletého prijímateľa sociálnej služby „Plán riešenia rizikovej situácie“ uvádza ako reakciu na deštruktívne správanie dieťaťa (ničenie dverí a rozoberanie predmetov) technické a priestorové úpravy, ako napr. výmenu poškodených dverí za dvere tapacírované, potrebu výrezu na dverách bez možnosti zatvárania, odstránenie elektrického vypínača z izby, nedávať naspäť dvere na nábytku, pevné ukotvenie postele k podlahe. Tento plán však ani v jednom bode neobsahuje ani neodôvodňuje chýbajúcu vnútornú kľučku na dverách obytnej miestnosti a rovnako neobsahuje žiaden dôvod na nepretržitý kamerový monitoring obytnej miestnosti. Taktiež ani v inom staršom dokumente sa nenachádza žiadna zmienka, či záznam o tom, že by obytná miestnosť maloletého prijímateľa nemala mať z vnútornej strany kľučku, či aplikovaný iný systém možnosti otvorenia dverí, prípadne že by mala byť nepretržite monitorovaná kamerovým systémom. Podľa vyjadrenia zamestnancov aj v prípade rizikového správania, personál čaká, či sa prijímateľ sociálnej služby upokojí sám. Dieťa je tak v stave preťaženia, nepohody, či frustrácie ponechané v izolácii, pričom je **nútené zvládnuť krízu samé**, **bez akejkoľvek odbornej podpory**, často do momentu úplného psychického a fyzického vyčerpania. K upokojeniu dieťaťa tak často **nedochádza v dôsledku terapeutického, odborného vedenia, ale v dôsledku vyčerpania organizmu, či rezignácie.**

Prijímateľ sociálnej služby [redacted] je prijímateľom sociálnej služby v špecializovanom zariadení od roku [redacted] je zaradený do VI. stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Inštruktor sociálnej rehabilitácie uviedol, že **v minulosti** svojím správaním ohrozoval často personál a ostatných prijímateľov sociálnej služby. Z analýzy Plánu riešenia rizikovej situácie prijímateľa sociálnej služby [redacted] vyplýva, že dozorovaný subjekt na minimalizáciu rizík plynúcich z agresívneho správania tohto prijímateľa sociálnej služby prijal také opatrenie, že prijímateľ sociálnej služby je **od 26. augusta 2019** ubytovaný samostatne v priestoroch rehabilitačného traktu a od toho času je aj nepretržite monitorovaný kamerovým systémom. Výkonom dozoru však bolo zistené, že v čase približne o 13:00 hod., keď sa prijímateľ sociálnej služby [redacted] nachádzal na svojej izbe a odpočíval, bol z vonkajšej strany zamknutý personálom. Ako dôvod zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby uviedol, že má rád pokoj a občas sa stáva, že maloletý [redacted] vchádza do jeho izby, čo ho rozruší. Inštruktor sociálnej rehabilitácie uviedol, že keď chce pán [redacted] z izby odísť, osloví spoza dverí prítomného inštruktora sociálnej rehabilitácie, ktorý mu dvere odomkne. Prijímateľ sociálnej služby [redacted] je zamknutý na izbe aj počas noci. V dôsledku uzamykania obytnej izby z vonkajšej strany po 22:00 hod. má prijímateľ sociálnej služby [redacted] úplne zamedzený prístup k štandardnému hygienickému zariadeniu (toalete), ktoré sa nachádza v spoločných priestoroch traktu, v „bazénovej časti“. Poskytovateľ sociálnej služby tento stav vyriešil umiestnením prenosného WC priamo do obytnej izby prijímateľa sociálnej služby [redacted]. Prijímateľ sociálnej služby [redacted] je tak v nočných hodinách nútený vykonávať svoje základné biologické potreby priamo v miestnosti určenej na spánok a odpočinok. Rovnako i tento intímny úkon prebieha za snímania kamerového systému, na monitore opatrovateliek v nočnej službe.

Z vyššie uvedených skutočností podľa názoru ministerstva vyplýva, že poskytovateľ sociálnej služby považuje uzamykanie priestorov, či samotných prijímateľov sociálnej služby a aplikáciu technických zábran (zamykanie, vybratie, odstránenie kľučiek) a z toho

vyplývajúce obmedzenie prijímateľov sociálnej služby za bežnú súčasť svojich denných postupov, ako aj za zvolenú formu starostlivosti a prevencie. Poskytovateľ sociálnej služby týmto i preventívne usmerňuje správanie prijímateľov sociálnej služby a kontroluje ich pohyb. Uplatňovanie takejto praxe však ministerstrvo považuje za zásah do osobnej slobody a zároveň extenzívne obmedzovanie voľného pohybu prijímateľov sociálnej služby.

Zákon o sociálnych službách vo svojom ustanovení § 10 ods. 1 určuje pre poskytovateľa sociálnych služieb primárne zákonné pravidlo, a to pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadení sociálnych služieb nepoužívať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby**.** Ministerstvo vo svojom rozhodnutí uvádza, že zákonnou výnimkou, možným odklonom od tohto pravidla, je situácia, ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb. I vtedy je však možné použiť prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia, pričom podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách majú prostriedky netelesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia. Ide teda o prostriedky *ultima ratio*, na ktoré je v daných súvislostiach potrebné nahliadať aj kritériom nevyhnutnosti, pretože platí a musí platiť, že možnosť použitia obmedzovacích prostriedkov nemôže byť natoľko bežná a jednoduchá záležitosť, aby bolo pre dozorovaný subjekt výhodnejšie rezignovať na iné miernejšie prostriedky zvládnutia situácie, v ktorej je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb.

V ustanovení § 10 ods. 3 zákona o sociálnych službách sú prostriedky telesného obmedzenia taxatívne určené, a to zvládnutie situácie použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria. Odstránenie kľučiek na dverách izby z vnútornej strany, zamykanie/zatváranie prijímateľov sociálnej služby, resp. akékoľvek mechanické opatrenie zabraňujúce samostatnému pohybu prijímateľa sociálnej služby, nie je podľa názoru ministerstva prostriedkom telesného obmedzenia, ktorý by bol špecifikovaný v zákone o sociálnych službách a teda *ipso facto* dovolený (aj to iba) v situácii priameho ohrozenia života alebo zdravia.

Správny orgán ďalej v rozhodnutí ministerstva uvádza, že telesné obmedzenie prijímateľov sociálnej služby bez zákonného dôvodu alebo neoprávnenými prostriedkami je nedovoleným konaním. Takýmto nedovoleným konaním je aj izolácia, zamykanie prijímateľov sociálnej služby z dôvodu pre poskytovateľa sociálnej služby nežiaduceho správania, prípadne z dôvodov uľahčenia organizácie práce, nedostatku potrebného personálu, či zdravotného stavu prijímateľov sociálnej služby.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 8 prvej vety zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa Prílohy č. 2 k zákonu o sociálnych službách (3.2 Kritérium: Prijímatelia pobytovej sociálnej služby majú primerané a dobré podmienky na bývanie a právo na nenarušovanie osobného priestoru.).

Ministerstvo konštatuje, že poskytovateľ sociálnej služby ubytoval prijímateľov sociálnej služby v samostatnej časti, oddelene od ostatných prijímateľov sociálnej služby v neúčelných priestoroch nefunkčného bazéna a skladu upratovacích pomôcok, čo nespĺňa štandardy bežného a dôstojného bývania. Priestory izieb, ale i dennej miestnosti sú nepretržite snímané kamerovým systémom. V týchto priestoroch sa uvedení prijímatelia sociálnej služby aj oddelene od ostatných prijímateľov sociálnej služby stravujú a trávia všetok svoj čas. Po niekoľkých fyzických útokoch voči iným prijímateľom sociálnej služby sú aj ich vonkajšie aktivity často organizované individuálne a mimo ostatných prijímateľov sociálnej služby a zároveň sú poskytovateľom sociálnej služby aj oddeľovaní v priestoroch od seba navzájom.

Zavádzanie nepretržitých kamerových systémov do obytných miestností prijímateľov sociálnej služby predstavuje podľa ministerstva závažný zásah do základných ľudských práv a i ústavou chránenej integrity jednotlivca. Toto nadobúda obzvlášť citlivý rozmer, ak sa týka zraniteľných osôb. Hlavným argumentom býva primárne ochrana života a zdravia takto monitorovaných osôb, avšak z hľadiska právneho, etického a odborného je tento postup neproporčný a neobhájiteľný. Vizuálne snímanie okrem iného aj intímnych úkonov ako vyzliekanie, vyprázdňovanie predstavuje najradikálnejší možný zásah do ľudskej dôstojnosti. Prijímatelia sociálnej služby sú počas dňa aj pri bežných činnostiach vo svojej obytnej miestnosti a v dennej miestnosti monitorovaní. Priestory poskytovateľa sociálnej služby teda v dostatočnej miere nezabezpečujú podmienky zachovania ľudskej dôstojnosti, súkromia či intimity prijímateľov sociálnej služby. Extenzia takého monitorovania predstavuje zásah do integrity a narušenie súkromnej sféry prijímateľov sociálnej služby, či do ich osobnej zóny v mieste, ktoré pre prijímateľa predstavuje súkromné prostredie. Stály dohľad kamerovým systémom môže byť vnímaný ako dehumanizujúci prvok, ktorý neguje snahu o vytvorenie bezpečného a prirodzeného prostredia a vyvoláva pocit nepretržitej „kontroly“, čo môže negatívne vplývať na ich psychický stav a pocit autonómie. Kamerový systém v priestoroch, kde sa v denných hodinách bežne pohybujú prijímatelia sociálnej služby a zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby nemožno vnímať ako nevyhnutný a primeraný a nemôže nahrádzať prítomnosť a odbornosť zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby a ich náležitý dohľad nad prijímateľmi sociálnej služby (teda hľadanie rovnováhy medzi intenzitou dohľadu a slobodou). Zákon o sociálnych službách predpokladá, že ochrana prijímateľa sociálnej služby sa nedeje na úkor jeho prirodzenej dôstojnosti a práva na slobodný pohyb a prejav. Kamerový systém funguje len ako pasívny prvok a technický dohľad, ktorý prijímateľom sociálnej služby neposkytuje terapeutickú interakciu, deeskaláciu napätia ani inú podporu, či ochranu. Nepretržité sledovanie intímneho priestoru prijímateľov sociálnej služby je preto v rozpore s právnym poriadkom i etickými princípmi, pretože súkromie a telesná integrita nie sú podmienenými privilégiami, ktoré možno pre zdravotný stav či prevádzkové dôvody inštitúcie stratiť, ale predstavujú nescudziteľnú súčasť ľudskej dôstojnosti po celú dobu jeho života.

Ministerstvo ďalej konštatuje, že závažnosť opísaných postupov nadobúda neprípustný rozmer o to viac, ak sú tieto uplatňované voči zraniteľným osobám, osobitne, ak je takou osobou maloleté dieťa. Ide o obzvlášť závažné porušenie nielen základných ľudských práv, ale aj osobitnej ochrany detí. Podľa ustanovenia § 9 ods. 3 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný poskytovať sociálnu službu dieťaťu a poskytovať

starostlivosť o dieťa podľa tohto zákona v záujme všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa a pri rešpektovaní najlepšieho záujmu dieťaťa. Podľa dôvodovej správy sa tak ustanovila povinnosť poskytovateľa sociálnej služby pristupovať k dieťaťu holisticky v záujme všestranného psychického a fyzického rozvoja pri rešpektovaní jeho najlepšieho záujmu, a to s prihliadnutím na jeho individualitu, jedinečnosť a potreby. Uvedené ustanovenie tak odkazuje na čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov, kde je táto základná zásada ukotvená ako prvoradé hľadisko pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú. Zákon o rodine v tomto článku vymedzuje kritériá na posudzovanie tohto záujmu, medzi ktoré patrí aj úroveň starostlivosti, bezpečie, stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj ochrana duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa je základný právny a hodnotový princíp, ktorý nadradzuje fyzický, psychický a emocionálny vývin dieťaťa nad akékoľvek prevádzkové, odborné či personálne limity a kapacity poskytovateľa sociálnej služby.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnej služby dieťaťu a pri poskytovaní starostlivosti o dieťa podľa tohto zákona je poskytovateľ sociálnej služby povinný dodržiavať zákaz používania všetkých foriem telesných trestov a sankcií a používať len také výchovné prostriedky a metódy, ktoré akýmkoľvek spôsobom dieťa neponižujú, neurážajú, nezanedbávajú, vrátane nedbanlivostného zaobchádzania, alebo ktoré sa inak nedotýkajú dôstojnosti dieťaťa a neohrozujú jeho život, zdravie, telesný, citový, rozumový a mravný rozvoj. Ministerstvo v tejto súvislosti poukazuje na to, že právna úprava explicitne ustanovila, že nie je možné používať žiadne telesné, alebo duševné násilie, tresty, sankcie, alebo iným nevhodným spôsobom trestať maloleté deti pri poskytovaní sociálnej služby dieťaťu. Právo na ochranu pred násilím je jedno zo základných práv dieťaťa vyplývajúce aj z Dohovoru OSN o právach dieťaťa a vyplýva aj z celého komplexu medzinárodnej ľudskoprávnej agendy. Dodržiavanie uvedenej povinnosti nemožno vnímať ako obmedzenie pri práci s dieťaťom, ale predovšetkým ako základný predpoklad pre budovanie bezpečného, dôveryhodného a rozvíjajúceho prostredia.

Ministerstvo vo svojom rozhodnutí tvrdí, že odpoveďou odborne poskytovaných sociálnych služieb na senzorické preťaženie dieťaťa, frustráciu, či neuspokojené potreby nemôže byť jeho izolácia, zamknutie a pasívne sledovanie obrazového záznamu na monitore, ale poskytnutie intenzívnej, reaktívnej a odborne vedenej prítomnosti, ktorá mu umožní prežiť krízu v bezpečí a s dôstojnosťou. Ak je jediným naučeným vzorcom správania personálu, že ho v krízovej situácii zavrie, dieťa nemá šancu naučiť sa iné, zdravšie mechanizmy zvládania emócií. Izolácia tak nerieši príčinu záchvatu (bolesť, frustráciu, nepochopené potreby, preťaženie) ale len dôsledok, teda správanie, ktoré je pre personál náročné zvládnuť. Rovnako nemožno prejav naučeného obranného správania a pocitu neistoty vykladať ako súhlas s obmedzovaním osobnej slobody. Poskytovateľ sociálnej služby nemôže svoje nezákonné postupy prekrývať tvrdením, že prijímateľ sociálnej služby si obmedzovanie svojich práv želá.

V zariadení sociálnych služieb ako organizovanej a formálnej starostlivosti má podľa ministerstva dochádzať k profesionálnemu, odbornému poskytovaniu sociálnej služby, a teda k jej poskytovaniu v súlade so zákonom o sociálnych službách. Zákon o sociálnych službách od

svojho počiatku explicitne ustanovuje, že nie je možné používať prostriedky obmedzenia voči fyzickej osobe, ktorej sa sociálna služba poskytuje. Výnimkou sú len situácie, ak je priamo ohrozený život alebo zdravie fyzickej osoby. Prijímatelia sociálnej služby sú dlhodobo, každodenne, rutinne telesne obmedzovaní zamykaním do svojej obytných miestností, izolovaní priestorovo i sociálne a nepretržite sledovaní kamerovým systémom. Dochádza tak k závažnému, trvajúcemu a systémovému porušovaniu ich základných práv a slobôd. Takýto zásah do osobnej slobody a ľudskej autonómie nemožno ospravedlniť „súhlasom" rodiča ani referenciou na „súhlas/želanie" samotného prijímateľa sociálnej služby, zvlášť keď tento nevie svoje žiadosti jednoznačne verbálne komunikovať alebo inak preukázateľne vyjadriť. Poukazovanie resp. legitimizovanie praxe poskytovateľa sociálnej služby je preto možné hodnotiť ako výslovne nesúladné s obsahovými požiadavkami na poskytovanie sociálnej služby *vis a vis* platnej právnej úpravy poskytovania sociálnej služby a jej štandardov kvality. Systematické uzatváranie prijímateľov sociálnej služby do ich miestností, hoci aj odôvodňované potrebou upokojenia, zakladá vždy stav nezákonného obmedzovania, obzvlášť ak poskytovateľ sociálnej služby týmto spôsobom zabezpečuje starostlivosť o prijímateľov sociálnej služby (osobitne dieťaťa) tak dlhú dobu, bez náznaku riešenia situácie a potrieb prijímateľov sociálnej služby inými spôsobmi či metódami. Skutočnosť, že si dotknutí prijímatelia sociálnej služby v dôsledku každodennej praxe na tento režim „zvykli" a zadefinovali ako spôsob upokojenia a bezpečia, neznižuje neprípustnosť a závažnosť porušovania ich práv. Naopak, potvrdzuje to hĺbku zásahu do ich osobností. Každým ďalším uzatvorením sa prehlbuje stav ich zraniteľnosti a závislosti od nezákonného obmedzovania.

Ministerstvo ďalej uvádza, že prijímatelia sociálnej služby s mentálnym postihnutím, duševnými poruchami alebo s ich kombináciou predstavujú mimoriadne zraniteľnú skupinu osôb, ktoré majú v dôsledku svojho hendikepu znížený schopnosť namietať neprimerané zaobchádzanie, domáhať sa svojich práv či efektívne komunikovať svoje potreby s vonkajším prostredím. Aplikácia mechanických obmedzení (zamykanie, uzatváranie na izbách, odnímanie kľučiek, či neoprávnená izolácia) u takýchto osôb môže vyvolať stres, úzkosť, pocit ohrozenia, bezmocnosti. Používanie izolácie a obmedzení ako reakcie na nevhodné, neželané správanie namiesto odbornej práce, deeskalácie a individuálneho prístupu vedie k zhoršeniu psychického aj fyzického stavu. Pretvára tak jeho životný priestor z prirodzeného a bezpečného prostredia na priestor izolačný a obmedzujúci. Dochádza k znehodnoteniu prostredia na represívne a k zásahu do ľudskej dôstojnosti prijímateľov sociálnej služby. Vzniknutá frustrácia u týchto prijímateľov sociálnej služby často vedie k obranným reakciám voči takýmto podmienkam a zaobchádzaniu, prípadne aj k ich apatii a rezignácii. Osobitne takýto prístup a postupy poskytovateľa sociálnej služby vníma ministerstvo ako neprípustné voči 13-ročnému dieťaťu, ktoré v tak citlivom veku, ktorý je náročný i pre zdravé dieťa bez ďalších obmedzení, je ponechané v najzraniteľnejších chvíľach v izolácii, odkázané na samoreguláciu či vyčerpanie organizmu, namiesto sprevádzania a odborne vedenej pomoci, ktorá by mu umožnila prežiť krízu s dôstojnosťou a v bezpečí (nie len priestorovom, ale aj emocionálnom a vzťahovom). Pri dieťati nemožno prejav naučeného obranného správania či úzkosti akokoľvek vykladať ako súhlas s obmedzovaním osobnej slobody. Poskytovateľ sociálnej služby preto nemôže nezákonné postupy a nedostatok odbornej práce obhajovať ani tvrdením, že takto u prijímateľa sociálnej služby znížil výrazné agresívne prejavy. Takéto zaobchádzanie s dieťaťom, ktoré sa

iba vyvíja, formuje poskytovateľ sociálnej služby pre celoživotnú závislosť na uzavretom, represívnom systéme, v človeka neschopného fungovať v akomkoľvek otvorenom prostredí, s rizikom, že jeho obranné mechanizmy (sebapoškodzovanie, agresivita) sa hlboko zafixujú a v dospelosti dosiahnu ešte intenzívnejšie a nebezpečnejšie prejavy.

Toto všetko podľa názoru ministerstva vo svojej vzájomnej súvislosti vytvára dôvodný predpoklad neľudského, zlého zaobchádzania s týmito prijímateľmi sociálnej služby, pretože každý prijímateľ sociálnej služby má garantované právo na poskytovanie sociálnych služieb v podmienkach plne zlučiteľných s rešpektovaním jeho ľudskej dôstojnosti. Poskytovateľ sociálnej služby je zo zákona povinný prispôsobiť svoje odborné postupy individuálnym potrebám prijímateľov sociálnej služby. Podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnej služby má fyzická osoba právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom umožňuje realizovať základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti. Takisto v ustanovení § 7 písm. a) až c) zákona o sociálnych službách sú stanovené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby, ako prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby, aktivizovať ho podľa jeho schopností a možností a poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni.

Správny orgán ďalej v rozhodnutí konštatuje, že v kontexte týchto základných zásad predstavuje nezákonné použitie prostriedkov obmedzenia, v rozpore so zákonom o sociálnych službách, jedno z najzávažnejších porušení zákona. Takýto nezákonný postup invazívnym spôsobom zasahuje do osobnej integrity prijímateľa sociálnej služby, do jeho identity, vnímania vlastnej ľudskej dôstojnosti, ako aj do jeho psychického a fyzického zdravia. Riziko traumatizácie sa umocňuje aj skutočnosťou, že obmedzujúce opatrenia vykonávajú zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby, ktorí prijímateľom sociálnej služby poskytujú priamu a každodennú starostlivosť. Ak dochádza k obmedzovaniu bez zákonného dôvodu, dochádza k narušeniu vzájomnej dôvery a vzťahových väzieb medzi prijímateľom sociálnej služby a personálom. Z týchto dôvodov nie je možné nezákonné použitie obmedzovacích prostriedkov (osobitne telesného obmedzenia) žiadnym spôsobom bagatelizovať ani ospravedlňovať prevádzkovými, či bezpečnostnými rizikami.

Uloženie povinnosti prijať neodkladné opatrenie podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach slúži ako prostriedok okamžitého odstránenia zistených nedostatkov**.** Z povahy tohto inštitútu jasne vyplýva, že v čase jeho ukladania ešte skutkový stav a jeho právne posúdenie nie sú natoľko ustálené, aby bolo vydané rozhodnutie vo veci samej (o pokute za správny delikt podľa zákona o sociálnych službách) alebo, aby boli prijaté platné závery v rámci výkonu dozoru (výsledný materiál z dozoru - protokol), ale naliehavosť priebežných zistení vyžaduje okamžité autoritatívne riešenie situácie (zabezpečenie ochrany práv dotknutých osôb), pričom na prijatie takýchto autoritatívnych riešení vyplývajúcich z platnej právnej úpravy postačuje existencia dôvodného predpokladu na strane ministerstva.

Ministerstvo vo svojom rozhodnutí uvádza, že povinnosť prijať neodkladné opatrenie dozorovanému subjektu je uložená z dôvodu, že možno dôvodne predpokladať vystavenie

prijímateľov sociálnej služby, voči ktorým si dozorovaný subjekt plní svoje povinnosti podľa zákona o sociálnych službách, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu. Inštitútom neodkladného opatrenia dochádza k aplikácii pozitívneho záväzku štátu chrániť základné ľudské práva a slobody (v situáciách ohrozenia života, zdravia, neľudského alebo zlého zaobchádzania) a zároveň ním dochádza k zabezpečeniu prijatia opatrení k poskytnutiu účinnej ochrany zraniteľných osôb. Ako neodkladnosť, tak aj dôvodný predpoklad, spočívajú na informáciách získaných v priebehu dozoru a skutkovom stave popísanom vyššie (obmedzenie pohybu, zatváranie do izby a s tým súvisiace aspekty).

Poverené zamestnankyne na výkon dozoru podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach zdokumentovali zistené skutočnosti obrazovými a zvukovými záznamami, poskytovateľ sociálnej služby poskytol podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov povereným zamestnankyniam na výkon dozoru vyjadrenia, informácie, ako aj originály dokumentov, z ktorých boli vyhotovené kópie a tieto boli zaznamenané na nosiči informácií. Záznamy sú obsahom spisového materiálu vo veci dozoru.

II.

Dňa 2. novembra 2026 bol ministerstvu doručený rozklad účastníka konania. Účastník konania vo svojom rozklade namieta, že rozhodnutie ministerstva nedostatočne zohľadňuje individuálne okolnosti poskytovania sociálnej služby dotknutým prijímateľom sociálnej služby, najmä ich zdravotný stav, dlhodobý vývoj správania, závažnosť predchádzajúcich incidentov a existujúce riziko ohrozenia života a zdravia ďalších osôb. V predmetnom prípade nejde výlučne o hypotetické alebo všeobecne predpokladané riziko agresívneho správania. Účastník konania disponuje dokumentáciou preukazujúcou konkrétne prípady fyzických útokov, resp. agresívneho správania voči iným prijímateľom sociálnej služby a zamestnancom zariadenia. Uvedené skutočnosti predstavujú podstatné okolnosti, ktoré je potrebné zohľadniť pri individuálnom hodnotení bezpečnostných rizík a pri určovaní primeraného spôsobu poskytovania sociálnej služby. Účastník konania zdôrazňuje, že jeho zákonnou povinnosťou je rešpektovať a chrániť základné práva a slobody všetkých prijímateľov sociálnej služby vrátane osôb, ktoré môžu byť vystavené agresívnemu správaniu iných prijímateľov sociálnych služieb. Súčasne je povinný zabezpečovať bezpečné pracovné podmienky svojich zamestnancov. Ochranu života a zdravia jednotlivých prijímateľov sociálnej služby preto nemožno posudzovať izolovane od ochrany života a zdravia ostatných osôb nachádzajúcich sa v zariadení sociálnych služieb. Účastník konania zároveň poukazuje na skutočnosť, že poskytovanie sociálnej služby dotknutým prijímateľom sociálnej služby je dlhodobo konzultované s odbornými lekármi z odboru psychiatria a so zákonnými zástupcami prijímateľov sociálnej služby. Podľa dostupných odborných stanovísk a vyjadrení rodinných príslušníkov došlo počas poskytovania individuálne nastavenej starostlivosti k zlepšeniu správania oboch prijímateľov sociálnej služby a k zmierneniu niektorých závažných prejavov ich správania. Účastník konania si uvedomuje,

že ani súhlas zákonného zástupcu, ani odborné odporúčanie lekára nemôžu samy osebe nahradiť zákonné podmienky použitia prostriedkov obmedzenia prijímateľa sociálnej služby.

Účastník konania preto v podanom rozklade namieta, že pri ukladaní neodkladného opatrenia neboli dostatočne vyhodnotené možné bezpečnostné následky okamžitej zmeny dlhodobo zavedeného režimu starostlivosti. Za osobitne významnú považuje otázku, akým spôsobom má byť bezprostredne po vykonaní uložených opatrení zabezpečená ochrana života a zdravia dotknutých prijímateľov sociálnej služby, ostatných prijímateľov sociálnej služby a zamestnancov zariadenia. Účastník konania nespochybňuje povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť, právo na súkromie a osobnú slobodu prijímateľov sociálnej služby. Namieta však, že pri rozhodovaní o konkrétnych neodkladných opatreniach je potrebné individuálne posúdiť ich nevyhnutnosť, primeranosť a bezpečnostné dôsledky. Z uvedených dôvodov účastník konania navrhuje, aby správny orgán pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia vyhodnotil predloženú dokumentáciu a ďalšie dôkazy o individuálnych potrebách dotknutých prijímateľov sociálnej služby.

Účastník konania namieta skutkový záver ministerstva, podľa ktorého sú dotknutí prijímatelia sociálnej služby uzamykaní vo svojich obytných miestnostiach spôsobom, ktorý im znemožňuje tieto miestnosti opustiť. Obytné miestnosti nie sú uzamykané spôsobom, ktorý by prijímateľom sociálnej služby bez ďalšieho znemožňoval ich opustenie. Samotná existencia bezpečnostných prvkov na vstupných dverách preto nepostačuje na záver, že dochádza k neoprávnenému obmedzovaniu osobnej slobody. Pre právne posúdenie je rozhodujúci skutočný spôsob fungovania dverí, možnosť prijímateľov sociálnej služby opustiť obytnú miestnosť, prípadná potreba asistencie personálu a konkrétne okolnosti, za ktorých sa bezpečnostné opatrenia používajú. Účastník konania preto považuje za nevyhnutné, aby správny orgán tieto okolnosti individuálne a objektívne preskúmal. Pokiaľ ministerstvo dospelo k záveru o neoprávnenom obmedzovaní osobnej slobody bez dostatočného preverenia skutočného fungovania bezpečnostných prvkov a režimu odchodu prijímateľov sociálnej služby z obytných miestností, môže byť jeho skutkový záver neúplný a predčasný.

Účastník poukazuje na skutočnosť, že je potrebné individuálne posúdiť konkrétny účel monitorovania, jeho technické nastavenie, rozsah zásahu do súkromia prijímateľov sociálnej služby a možnosti využitia menej invazívnych opatrení. Účastník konania preto navrhuje, aby správny orgán pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia zohľadnil skutočný účel monitorovania, predložené odborné psychiatrické stanoviská, dokumentáciu bezpečnostných incidentov a individuálne potreby dotknutých prijímateľov sociálnej služby.

Účastník konania poukazuje na skutočnosť, že individuálny režim poskytovania sociálnej služby dotknutým prijímateľom sociálnej služby bol nastavený s prihliadnutím na ich zdravotný stav, osobitné potreby a závažné prejavy agresívneho správania. Nastavený režim bol konzultovaný s odbornými lekármi z odboru psychiatria, ktorí vyjadrili všeobecný súhlas s jeho uplatňovaním. S uvedeným režimom vyjadrili súhlas aj zákonní zástupcovia dotknutých prijímateľov sociálnej služby. Podľa poznatkov poskytovateľa sociálnych služieb došlo počas uplatňovania individuálneho režimu k zlepšeniu správania oboch prijímateľov sociálnej služby

a k zmierneniu ich agresívnych prejavov. Účastník konania zdôrazňuje, že uvedené skutočnosti predstavujú významné okolnosti pri posudzovaní individuálnych prijímateľov a bezpečnostných rizík spojených s poskytovaním sociálnej služby. Súčasne si uvedomuje, že všeobecný súhlas odborného lekára alebo rodiča nenahrádza zákonné podmienky použitia prostriedkov obmedzenia ani samostatné právne posúdenie prípustnosti kamerového monitorovania. Účastník konania preto navrhuje, aby správny orgán pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia vyhodnotil aj odborné psychiatrické stanoviská, dokumentáciu o vývoji správania prijímateľov sociálnej služby a dostupné dôkazy o účinnosti individuálne nastavenej starostlivosti.

Účastník konania namieta, že ministerstvo pri vydaní napadnutého rozhodnutia nedostatočne zohľadnilo závažnosť a opakovaný charakter agresívneho správania dotknutých prijímateľov sociálnej služby. Nebezpečné agresívne správanie dotknutých prijímateľov sociálnej služby nie je iba historickou skutočnosťou. Účastník konania disponuje dokumentáciou o bezpečnostných incidentoch z rokov 2025 a 2026, ako aj z predchádzajúceho obdobia, ktoré preukazujú opakované agresívne a nebezpečné správanie týchto prijímateľov sociálnej služby. Účastník konania zdôrazňuje, že ochrana základných práv dotknutých prijímateľov sociálnej služby musí byť zabezpečená spôsobom, ktorý zároveň rešpektuje právo ostatných osôb na ochranu života, zdravia a osobnej bezpečnosti. V tejto súvislosti považuje za nevyhnutné preskúmať, či správny orgán dostatočne vyhodnotil bezpečnostné dôsledky uložených neodkladných opatrení, najmä s prihliadnutím na aktuálnosť zdokumentovaných incidentov a individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby.

Dodržiavanie stabilného a predvídateľného režimu má podľa doterajších skúseností poskytovateľa sociálnej služby pozitívny vplyv na správanie prijímateľov sociálnej služby, ich psychickú stabilitu a schopnosť zvládať každodenné situácie. Účastník konania považuje za potrebné osobitne zdôrazniť, že individuálne nastavený režim poskytovania sociálnej služby dotknutým prijímateľom sociálnej služby nie je založený výlučne na jednostrannom rozhodnutí poskytovateľa sociálnej služby. Nastavené pravidlá zohľadňujú individuálne potreby, osobitosti správania a preferencie oboch prijímateľov sociálnej služby, ktorí podľa poznatkov poskytovateľa sami prejavujú záujem o ich dodržiavanie a v určitých situáciách ich uplatňovanie výslovne vyžadujú. Počas poskytovania sociálnej služby bolo zaznamenané postupné zlepšovanie správania oboch prijímateľov sociálnej služby vrátane zmiernenia niektorých nežiaducich prejavov správania. Účastník konania zdôrazňuje, že pri poskytovaní sociálnej služby osobám s poruchou autistického spektra je potrebné individuálne zohľadňovať význam stability, predvídateľnosti prostredia a pravidelnosti každodenného režimu. Z uvedeného dôvodu považuje za nevyhnutné, aby správny orgán pri posudzovaní primeranosti používaných postupov zohľadnil nielen ich vonkajšiu podobu, ale aj ich konkrétny účel, individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby, ich vlastné prejavy vôle a preukázateľné výsledky poskytovanej starostlivosti. Účastník konania namieta, že prípadné nahradenie dlhodobo zaužívaného režimu bez individuálneho odborného posúdenia a bez zabezpečenia primeraných alternatív môže negatívne ovplyvniť stabilitu správania prijímateľov sociálnej služby a zvýšiť bezpečnostné riziká. Účastník konania zároveň zdôrazňuje, že rešpektovanie preferencií prijímateľov sociálnej služby nemôže nahradiť zákonné podmienky prípadného

obmedzenia ich osobnej slobody ani požiadavkou primeranosti zásahov do ich súkromia. Účastník konania preto navrhuje, aby správny orgán individuálne vyhodnotil skutočné prejavy vôle oboch prijímateľov sociálnej služby, odborné stanoviská, dokumentáciu o vývoji ich správania a možnosti zachovania tých súčastí režimu, ktoré sú zákonné, bezpečné a zodpovedajú ich individuálnym potrebám.

Účastník konania v podanom rozklade súčasne poskytol informácie o prijímateľovi sociálnej služb [redacted] o prijímateľovi sociálnej služby [redacted], ktoré obsahujú ich diagnózy, históriu konfliktov, v ktorých boli zapojení, ich špecifické potreby, ako aj zhodnotenie ich správania v dobe podávania rozkladu.

Účastník konania poukazuje na formuláciu z rozhodnutia, v ktorej sa uvádza „stály dohľad kamerovým systémom... vyvoláva pocit nepretržitej kontroly“. Účastníkovi konania nie je jasné, ako môže dozerajúci orgán vedieť, aké pocity v skutočnosti prežívajú prijímatelia sociálnej služby, pán [redacted] a maloletý [redacted] keď ide o neverbálnych klientov s mentálnou retardáciou, ktorí svoje pocity nedokážu slovne vyjadriť. Pri oboch klientoch dozor počas času stráveného v ich prítomnosti nevykonával priame pozorovanie a nevidel ich pri bežných každodenných činnostiach. Keď chcel dozerajúci orgán vyhotoviť fotodokumentáciu, požiadal zamestnanca, aby klienta poslal von na vychádzku. Účastníkovi konania nie je jasné, z akého dôvodu tak postupoval. Účastník konania si kladie otázku, prečo dozor nevstúpil do jeho izby priamo v jeho prítomnosti a nepozoroval situáciu prirodzeným spôsobom a z akého dôvodu neviedol rozhovor so zamestnancom, ktorý v danom čase vykonával dozor nad uvedenými prijímateľmi sociálnych služieb, a to priamo za ich prítomnosti. Dozerajúci orgán sa teda vyhol sociálnemu kontaktu s dieťaťom – s prijímateľmi sociálnej služby, no zároveň zariadeniu v rozhodnutí vytýka sociálnu izoláciu týchto prijímateľov sociálnych služieb. Podľa názoru účastníka konania takýto postup a správanie dozerajúceho orgánu sú vo vzájomnom rozpore s tým, čo zariadeniu v rozhodnutí vytýka a kladie za vinu.

Účastník konania poukázal na to, že maloletý [redacted] má dvere izby zatvorené a zároveň bez kľučky z vnútornej strany izby, z dôvodu že sa sebapoškodzuje a opakovane vylamuje kľučky z vnútornej strany izby. Uvedené konfliktné situácie zároveň preukazujú, že zariadenie naďalej pracuje na postupnom akceptovaní otvorených dverí, ako aj na podpore socializácie prijímateľov sociálnych služieb. Tento proces však musí prebiehať s prihliadnutím na ich bezpečnosť a na konkrétne riziká vyplývajúce z ich správania. Majú prijímatelia sociálnej služby právo slobodne si zvoliť, či chcú mať svoju izbu otvorenú, zatvorenú alebo uzamknutú? Pokiaľ si prijímatelia sociálnej služby želajú mať dvere otvorené, svoju potrebu a svoje rozhodnutie dokážu personálu primeraným spôsobom vyjadriť. Konkrétne pán [redacted] verbálne ohlási personál, čo uvádza v rozhodnutí aj dozor. Maloletý [redacted], vydá zvuk „ääää“, prípadne pohybom ruky privolá zamestnanca a ten sa ho následne spýta „ideš von?“, „otvorím“ a ak odstúpi od dverí znamená to, že chce ísť z izby von, resp. otvoriť izbu.

Ak by opätovná montáž kľučky na vnútornú stranu dverí v prípade maloletého [redacted] viedla k sebapoškodzovaniu, k napádaniu členov personálu alebo k napadnutiu iného prijímateľa sociálnej služby s rizikom vážneho poškodenia zdravia, prípadne ohrozenia života, účastník konania si kladie otázku, kto v takom prípade prevezme zodpovednosť za vzniknuté

následky. Zariadenie pritom dozor verbálne aj písomne oboznámilo s požiadavkami a potrebami prijímateľov sociálnych služieb týkajúcimi sa zabezpečenia a riešenia dverí. Účastník konania zdôrazňuje, že požadované riešenie je potrebné zabezpečiť ihneď, teda bez zbytočného odkladu. Účastník konania zároveň týmto odmieta a vyvracia tvrdenie dozoru, podľa ktorého „zatváranie dverí zariadenie považuje za bežnú súčasť svojich každodenných postupov, ako aj za zvolenú formu starostlivosti a prevencie“.

Je všeobecne známe, že ľudia s poruchou autistického spektra (PAS) potrebujú vo svojom každodennom živote určitú mieru stereotypu, pravidelnosti a predvídateľnosti. Týka sa to nielen pevne stanoveného programu dňa, ale aj usporiadania predmetov a nábytku, zaužívaného poradia jednotlivých krokov či spôsobu vykonávania bežných činností, ako sú stravovanie, osobná hygiena alebo voľnočasové aktivity. Za súčasť takéhoto stabilného prostredia možno považovať aj zariadenie interiéru vrátane umiestnenia a vzhľadu dverí. Človeka s PAS môže z rovnováhy vyviesť aj zdanlivo úplná maličkosť alebo nepatrná odchýlka od očakávania. Napríklad môže očakávať, že ráno bude svietiť slnko, no namiesto toho prší, čo preňho môže predstavovať výraznú zmenu a zdroj neistoty. Otázkou ostáva, aký vplyv potom môžu mať náhle a rozsiahle zmeny, prípadne nečakané zásahy do jeho obvyklého prostredia a zaužívaného usporiadania vecí. Dňa 26. októbra 2026 zariadenie zverejnilo dve voľné pracovné miesta na pracovnú pozíciu opatrovateľa. Po prijatí nových zamestnancov, po ich postupnom adaptovaní sa na pracovné prostredie, oboznámení sa s prijímateľmi sociálnej služby a po vytvorení vhodného spárovania s pánom [redacted] a maloletým [redacted] bude možné personálne zabezpečiť aj nočný dohľad. Je to proces, ktorý si vyžaduje svoj čas, realizácia nie je možná ihneď. Zariadenie objednalo u dodávateľa nové dvere pre maloletého [redacted] dňa 28. októbra 2026. Ďalej bolo objednané odpojenie kamerového systému na izbách pána [redacted] a maloletého [redacted] počas dňa, kedy je prítomný personál. V čase od 22,00 hod do 6,00 ráno je zatiaľ kamerový systém ponechaný. Ten bude možné vypnúť až po zabezpečení, zaučení a spárovaní personálu.

Učenie sociálne významného správania je možné len za predpokladu, že sa klient nachádza v stabilizovanom a vyrovnanom stave. Účastník konania zastáva názor, že okamžité otvorenie dverí, teda zavedenie režimu otvorených dverí ihneď, by predstavovalo veľmi významný zásah do života klientov, ktorý by mohol výrazne narušiť ich súčasný stabilizovaný stav. V prílohe k rozkladu účastník konania zároveň zaslal vyjadrenia rodičov oboch klientov. Zariadenie si závažnosť celej situácie uvedomovalo a naďalej si ju plne uvedomuje. Z tohto dôvodu účastník konania dňa 27. marca 2025 požiadal JUDr. Zuzanu Stavrovskú, o odbornú pomoc, spoluprácu a posúdenie, či jeho doterajšie postupy nie sú v rozpore s ľudskými právami. Na túto žiadosť účastník konania doposiaľ nedostal žiadnu spätnú väzbu. Určený termín splnenia neodkladného opatrenia nie je termínom iba pre zariadenie sociálnych služieb. Otázka ostáva, či budú klienti pán [redacted] a [redacted] schopní prijať opatrenie uložené dozorom žiť s otvorenými dvermi, v spoločnej interakcii bez ohrozenia ich zdravia a života, zdravia a života zamestnancov, zdravia a života ostatných klientov žijúcich a poberajúcich sociálne služby v zariadení sociálnych služieb ihneď.

V nadväznosti na to účastník konania navrhuje vzájomnú spoluprácu medzi zariadením sociálnych služieb a dozorom. Zariadenie sociálnych služieb bude pokračovať v priebežnom zaznamenávaní svojich pracovných postupov, dosiahnutých úspechov, prípadných neúspechov, ako aj v spracovávaní správ o svojej činnosti v tých oblastiach, na ktoré dozor poukázal vo svojom rozhodnutí a ktoré v ňom vytkol. Určenie konkrétnych časových intervalov, v ktorých budú tieto informácie dozoru oznamované, ponecháva účastník konania na rozhodnutie dozoru. Takýto spôsob spolupráce s dozorom navrhuje účastník konania predovšetkým v záujme prijímateľov sociálnej služby s PAS, aby bolo možné priebežne sledovať a vyhodnocovať realizované postupy.

Účastník konania na záver podaného rozkladu uviedol, že zariadenie sociálnych služieb, jeho štatutárny zástupca ani jeho zamestnanci vzhľadom na všetky skutočnosti uvedené v rozklade nepreberajú zodpovednosť za následky, ktoré by mohli vzniknúť v dôsledku príliš rýchleho prijatia a vykonania opatrení podľa bodov 1, 2 a 3 výrokovej časti rozhodnutia ministerstva.

Vzhľadom na vyššie uvedené účastník konania navrhuje, aby orgán príslušný na rozhodnutie o rozklade, rozhodnutie ministerstva zrušil v celom rozsahu.

III.

Nakoľko ministerstvo po oboznámení sa s obsahom rozkladu účastníka konania nezistilo také dôvody, aby mu podľa ustanovenia § 57 ods. 1 správneho poriadku v plnom rozsahu vyhovelo a samo o ňom rozhodlo, ministerstvo v súlade s ustanovením § 57 ods. 2 správneho poriadku účastníkom konania podaný rozklad predložilo odvolaciemu orgánu.

Ku skutočnostiam uvádzaným účastníkom konania, ktoré by mali viesť k zrušeniu rozhodnutia v celom rozsahu, ministerstvo nad rámec odôvodnenia rozhodnutia ministerstva uviedlo nasledovné:

Právo na osobnú slobodu, nedotknuteľnosť osoby a ochranu súkromia patria medzi základné práva garantované Ústavou Slovenskej republiky i medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Zákon o sociálnych službách pripúšťa použitie obmedzovacích prostriedkov výhradne len pri bezprostrednom ohrození života alebo zdravia fyzickej osoby a len na čas nevyhnutne potrebný. V tejto rovine nemožno akceptovať obranu poskytovateľa sociálnej služby, že obmedzovanie prijímateľa sociálnej služby viedlo k stabilizácii prijímateľov sociálnej služby a eliminácii nežiadúceho správania. Ani pozitívny výsledok, či zlepšenie stavu prijímateľa sociálnej služby (zníženie počtu záchvatov) v dôsledku aplikácie reštriktívnych opatrení nemôže legitimizovať protiprávny postup poskytovateľa sociálnej služby. Pokiaľ akákoľvek intervencia, hoci aj s preukázateľným priaznivým dopadom na správanie prijímateľa sociálnej služby, zasahuje do podstaty základných práv, do ľudskej dôstojnosti, osobnej slobody, súkromia, vyžaduje si bezvýhradne zákonný rámec. Skutočnosť, že prijímatelia sociálnej služby sa v danom režime stabilizovali, nepredstavuje právny ani

odborný titul na obchádzanie kogentných ustanovení zákona o sociálnych službách. Ministerstvo plne reflektuje špecifiká dotknutých prijímateľov sociálnych služieb, avšak premena obmedzovacieho prostriedku ultima ratio na trvalý prevádzkový režim, či metódu znamená, že poskytovateľ sociálnej služby na dosiahnutie legitímneho cieľa používa nedovolený prostriedok. Ministerstvo nepopiera náročnosť práce s prijímateľmi sociálnej služby so špecifickým zdravotným znevýhodnením, avšak povinnosťou poskytovateľa sociálnej služby je dosahovať bezpečnosť a stabilitu prijímateľov sociálnej služby výhradne legálnymi a dovolenými prostriedkami. Ak prijímatelia sociálnej služby vnímajú bezpečie špecifickým spôsobom, povinnosťou zariadenia sociálnych služieb nie je pokračovať v reštrikciách, ale vytvoriť im bezpečné prostredie pomocou neinvazívnych, zákonných a odborných metód. Ministerstvo dodalo, že s tvrdeniami poskytovateľa sociálnej služby, že ide o postupný a tzv. intervenčný plán, ktorým mieni upustiť v prípade možností od extenzívneho uzamykania a izolácie dotknutých prijímateľov sociálnej služby (postupné akceptovanie otvorenia dverí a podpora socializácie) sa taktiež nemožno stotožniť, pretože v prípade prijímateľa sociálnej služby pána [redacted] de o stav a spôsob poskytovania sociálnej služby bez zásadnejšej zmeny trvajúci od roku 2019. Aj z podkladov zaslaných v rámci rozkladu (napr. dokument poskytovateľa sociálnej služby – Návrh cieľov behaviorálnej intervencie, aktualizovaný naposledy v júli 2025) vyplýva, že napriek tomu, že Návrh cieľov behaviorálnej intervencie obsahuje popis intervencií a postup k posilneniu želaného správania, posun v akceptácii otvorených dverí nenastal. Z rozhovorov s opatrovateľmi (2), ktorí zabezpečujú starostlivosť o týchto prijímateľov sociálnych služieb v herni/ dennom priestore nevyplýva, že by aplikovali postupy podrobne rozpracované na posilnenie želaného správania v tomto dokumente. Naopak, zo záznamov o poskytovaní sociálnej služby vyplýva, že sa týkajú výlučne zabezpečovania základných úkonov v odkázanosti a denného režimu prijímateľov sociálnej služby (jedlo, WC, hygiena, prípadne vychádzka).

Uvedené nemôže obstáť ani v kontexte, že jedným z prijímateľov sociálnej služby, voči ktorému sú obmedzenia v zariadení uplatňované, je maloleté 13-ročné dieťa, ktorému „režimovými opatreniami“ popísanými ako v odôvodnení rozhodnutia, tak aj vyššie, poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu od roku 2024 teda od jeho veku 11 rokov. V danom prípade sa uplatňuje test proporcionality v spojení s princípom najlepšieho záujmu dieťaťa podľa Dohovoru o právach dieťaťa. Potreba človeka po bezpečí, predvídateľnosti a pokoji je legitímnou individuálnou potrebou, avšak ministerstvo je toho názoru, že zamykanie v obytnej miestnosti a nepretržitý kamerový monitoring, i v ich vzájomnosti a intenzite, nemožno považovať za také konanie poskytovateľa sociálnej služby, ktoré je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Uspokojovanie psychických i telesných potrieb maloletého prijímateľa sociálnej služby protiprávnym prostriedkom jej dosahovania, formou jeho reálnej detencie je právne neudržateľné a poukazuje skôr na vypestovaný návyk z dôvodu, ako i sám poskytovateľ sociálnej služby uvádza, dlhodobo zavedeného režimu. Princíp individualizácie sociálnych služieb podľa ustanovenia § 6 ods. 2 a § 9 ods. 3 zákona o sociálnych službách slúži na prispôsobenie podpory a rešpektovanie potrieb fyzických osôb, nikdy však neoprávňuje poskytovateľov sociálnych služieb na rezignáciu dodržiavania základných práv a slobôd človeka. Ak je indikované, že dieťa/prijímateľ sociálnej služby skutočne vyžaduje špecifický pocit istoty a bezpečia, poskytovateľ sociálnej služby je povinný

túto potrebu naplniť zákonným, odborným a neinvazívnym spôsobom.

Ministerstvo uvádza, že neodkladné opatrenie je zo svojej podstaty inštitútom okamžitej ochrany práv dotknutých osôb a verejného záujmu. V právnom kontexte pojem „ihneď“ vyjadruje časový imperatív, ktorý znamená splniť uloženú povinnosť (prijať neodkladné opatrenie) v najskoršom možnom čase, kedy je to objektívne reálne, technicky možné od povinného subjektu spravodlivo požadovať. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. augusta 2018, sp. zn. 2Cdo 150/2017 je pojem (lehota) bez zbytočného odkladu, vágnym pojmom, ktorý je potrebné vykladať vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, pričom v každom konkrétnom prípade je vždy potrebné skúmať, či povinný bezodkladne využil všetky možnosti pre splnenie tejto povinnosti, prípadne aké skutočnosti mu v tom bránili. Z časového určenia lehoty „bez zbytočného odkladu“ je však potrebné vyvodiť, že ide o veľmi krátku lehotu, ktorou je mienené bezodkladné, nemeškajúce, bezprostredné či okamžité konanie smerujúce k splneniu povinnosti či k urobeniu právneho úkonu alebo iného prejavu vôle, pričom doba trvania lehoty bude závisieť od okolností konkrétneho prípadu. Pokiaľ osoba, ktorej je takáto lehota určená, bez zbytočného odkladu nekoná, bude mať zbytočný odklad (nedôvodná nečinnosť) pri príprave splnenia povinností, ktoré sú na túto lehotu viazané, ten dôsledok, že právne účinky spojené s dodržaním lehoty nenastanú.

Ministerstvo uvádza, že rozhodnutím o neodkladnom opatrení sledovalo zákonom ustanovený účel a dbalo na vyváženosť medzi účelom rozhodnutia ministerstva a mierou nepriaznivého zásahu do práv, slobôd a záujmov osôb priamo dotknutých týmto rozhodnutím. Z uvedených hľadísk je intervencia ministerstva opodstatnená i primeraná sledovaným cieľom aj ochrane slabšej/ najzraniteľnejšej strany. Súčasne, výrok rozhodnutia, jeho enunciát, apeluje na poskytovateľa sociálnej služby iba na také samotné vyriešenie veci, ktoré bude súladné s platnou právnou úpravou poskytovania sociálnej služby. Výnimkami resp. rôznymi špecifickými okolnosťami, ktorými poskytovateľ sociálnej služby odôvodňuje svoju potrebu „osobitného“ režimu a i „uvoľnenia“ zákonných povinností vo vzťahu k jednotlivým prijímateľom sociálnej služby so správaním náročným na starostlivosť, nie je možné legitimizovať poskytovanie sociálnej služby nesúladné s pravidlami obsiahnutými sensu largo v zákone o sociálnych službách. Práve špecifické okolnosti aj výnimky zákon o sociálnych službách reflektuje napr. v jeho ustanoveniach o manažmente rizík, individuálnom plánovaní či požiadavke na odbornosť poskytovania sociálnej služby.

K tvrdeniam účastníka konania o spôsobe výkonu dozoru nad maloletým prijímateľom sociálnej služby, ministerstvo uviedlo, že poverení zamestnanci ministerstva pri výkone dozoru prihliadali na maloletého prijímateľa sociálnej služby a usmernenia zo strany účastníka konania týkajúce sa kontaktu s maloletým (riaditeľky zariadenia i inštruktora sociálnej práce, ktorý vykonáva priamu pomoc a dohľad nad dieťaťom). Obaja upozornili, že ho prítomnosť cudzích, neznámych osôb môže rozrušovať a nevedia predvídať ako by reagoval, ak by vstúpili do jeho obytnej miestnosti. Vzhľadom na situáciu/stav dieťaťa zvolili postup, ktorý mal čo najmenej zasiahnuť do jeho súkromia a osobného priestoru.

V priestoroch pavilónu, kde sú títo prijímatelia sociálnych služieb ubytovaní, sa poverení zamestnanci ministerstva pohybovali približne tri hodiny a pokúsili sa nadviazať s

maloletým prijímateľom sociálnej služby kontakt. V ich prítomnosti však maloletý prijímateľ sociálnej služby mal ťažkosti sústrediť sa aj na jedenie. Z rovnakého dôvodu nevedeli v potrebnom rozsahu uskutočniť rozhovor so zamestnancom, ktorý vykonával priamy dozor nad maloletým prijímateľom sociálnej služby a podľa vyjadrenia účastníka konania, ho ani žiadny iný zamestnanec nevedel na ten čas zastúpiť.

Poverení zamestnanci ministerstva uviedli, že po vyhotovení obrazových záznamov obytnej miestnosti (čo trvalo len nevyhnutnú dobu) bol maloletý prijímateľ sociálnej služby rozrušený, čo dával najavo vyzliekaním šiat. Poverení zamestnanci ministerstva tak svojim postupom zohľadňovali aj reakcie maloletého prijímateľa sociálnej služby na prítomnosť jemu neznámych osôb.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto ministerstvo navrhuje rozklad účastníka konania zamietnuť a rozhodnutie ministerstva ako vecne správne a zákonné potvrdiť.

IV.

Po preskúmaní dôvodov podaného rozkladu, rozkladom napadnutého rozhodnutia ministerstva a na vec sa vzťahujúcej spisovej dokumentácie uvádzam nasledovné:

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku: „*Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarať potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.*“.

Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku: „*Na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.*“.

Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku: „*Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.*“.

Podľa § 46 správneho poriadku: *„Rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.“.*

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov:
„Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,

g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,

h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,

i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.“.

Podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách: *„Fyzická osoba má právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti,“.*

Podľa § 7 písm. a) až c) zákona o sociálnych službách:
„Poskytovateľ sociálnej služby je povinný

a) prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,

b) aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,

c) poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,“.

Podľa § 9 ods. 3 zákona o sociálnych službách: *„Poskytovateľ sociálnej služby je povinný poskytovať sociálnu službu dieťaťu a poskytovať starostlivosť o dieťa podľa tohto zákona v záujme všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa a pri rešpektovaní najlepšieho záujmu dieťaťa.“.*

Podľa prvej vety § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách: *„Poskytovateľ sociálnej služby je povinný plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č. 2.“.*

Podľa § 10 ods. 1 zákona o sociálnych službách: *„Pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadení nemožno používať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby. Ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb, možno použiť prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.“.*

Podľa § 10 ods. 2 zákona o sociálnych službách: *„Za prostriedky netelesného obmedzenia sa považuje zvládnutie situácie podľa odseku 1 druhej vety najmä verbálnou komunikáciou, odvrátením pozornosti alebo aktívnym počúvaním.“.*

Podľa § 10 ods. 3 zákona o sociálnych službách: *„Za prostriedky telesného obmedzenia sa považuje zvládnutie situácie podľa odseku 1 druhej vety použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria.“.*

Podľa § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách: *„Použitie prostriedkov obmedzenia netelesnej povahy prijímateľa sociálnej služby má prednosť pred použitím prostriedkov*

telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby. Nevyhnutné telesné obmedzenie písomne nariaďuje, schvaľuje alebo ho dodatočne bezodkladne schvaľuje a potvrdzuje ho svojím podpisom lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria a písomne sa k nemu vyjadruje a potvrdzuje ho svojím podpisom sociálny pracovník zariadenia. Použitie liekov podľa odseku 3 nemožno dodatočne schvaľovať. Telesné a netelesné obmedzenie prijímateľa sociálnej služby musí byť zaznamenané v registri telesných a netelesných obmedzení (ďalej len „register obmedzení“) zriadenom na tento účel, ktorý je povinný viesť poskytovateľ sociálnej služby v informačnom systéme sociálnych služieb.“.

Podľa § 10 ods. 7 zákona o sociálnych službách: *„Pri poskytovaní sociálnej služby dieťaťu a pri poskytovaní starostlivosti o dieťa podľa tohto zákona je poskytovateľ sociálnej služby povinný dodržiavať zákaz používania všetkých foriem telesných trestov a sankcií a používať len také výchovné prostriedky a metódy, ktoré akýmkoľvek spôsobom dieťa neponižujú, neurážajú, nezanedbávajú, vrátane nedbanlivostného zaobchádzania, alebo ktoré sa inak nedotýkajú dôstojnosti dieťaťa a neohrozujú jeho život, zdravie, telesný, citový, rozumový a mravný rozvoj.“*

Podľa § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach: „*Uplatnenie oprávnenia odseku 1 písm. d) sa vykoná ústne. Písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení povinnosti podľa odseku 1 písm. d) sa doručí bezodkladne. Na konanie o uložení povinnosti podľa odseku 1 písm. d) sa vzťahuje správny poriadok. Proti rozhodnutiu podľa tretej vety možno podať odvolanie do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia; odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok a odvolací orgán o ňom rozhodne bezodkladne.*“.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) bodu 1a. zákona o inšpekcii v sociálnych veciach: „*Inšpekcia v sociálnych veciach je dozor nad dodržiavaním osobitných predpisov pri poskytovaní sociálnych služieb v rozsahu plnenia povinností poskytovateľa sociálnej služby ustanovených osobitným predpisom,*“.

K námietke dozorovaného subjektu, že napadnuté rozhodnutie ministerstva nedostatočne zohľadňuje individuálne okolnosti poskytovania sociálnej služby dotknutým prijímateľom sociálnej služby, najmä ich zdravotný stav, dlhodobý vývoj správania, závažnosť predchádzajúcich incidentov a existujúce riziko ohrozenia života a zdravia iných fyzických osôb (a to či už iných prijímateľov sociálnej služby alebo samotných zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby), uvádzam, že individuálne okolnosti prijímateľov sociálnej služby sú nepochybne významným faktorom, ktorý je poskytovateľ sociálnej služby povinný zohľadňovať pri zabezpečovaní a organizácii poskytovania sociálnej služby. Uvedená povinnosť vyplýva predovšetkým z § 7 písm. a) zákona o sociálnych službách, podľa ktorého je poskytovateľ sociálnej služby povinný prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby, ako aj z § 9 ods. 3 zákona o sociálnych službách, podľa ktorého je poskytovateľ sociálnej služby pri poskytovaní sociálnej služby dieťaťu povinný postupovať v záujme jeho všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu a pri rešpektovaní najlepšieho záujmu dieťaťa. Súčasne však je nevyhnutné zdôrazniť, že zohľadnenie individuálnych potrieb prijímateľov sociálnej služby nemožno vykladať izolovane, bez

prihliadnutia na ďalšie zákonné povinnosti poskytovateľa sociálnej služby, predovšetkým na povinnosť rešpektovať základné ľudské práva a slobody prijímateľov sociálnej služby, zachovávať ich ľudskú dôstojnosť a poskytovať sociálnu službu spôsobom, ktorý neohrozuje ich život a zdravie.

Zákon o sociálnych službách pripúšťa výnimku zo všeobecného zákazu používania prostriedkov telesného a netelesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby výlučne v prípade, ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb, pričom použitie prostriedkov obmedzenia je prípustné len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie takéhoto priameho ohrozenia. Samotný zdravotný stav prijímateľa sociálnej služby, dlhodobo nepriaznivý vývoj jeho správania, predchádzajúce incidenty alebo všeobecná predpokladaná možnosť vzniku situácie, pri ktorej by mohli byť život alebo zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb priamo ohrozené bez ďalšieho nenapĺňajú zákonné podmienky na použitie prostriedkov obmedzenia. Rozhodujúcou skutočnosťou je existencia priameho ohrozenia života alebo zdravia prijímateľa sociálnej služby alebo inej fyzickej osoby, ktoré si vyžaduje bezprostredný zásah, a nevyhnutnosť použitia konkrétneho prostriedku obmedzenia na jeho odstránenie. Uvedené skutočnosti pritom nemožno zamieňať s preventívnym obmedzovaním prijímateľa sociálnej služby s cieľom predchádzať prípadným budúcim incidentom. Zákonná úprava totiž neumožňuje nahrádzať primerané organizačné, personálne, odborné a individuálne opatrenia dlhodobým alebo vopred nastaveným obmedzovaním voľného pohybu prijímateľa sociálnej služby, resp. zasahovaním do jeho súkromia.

Na základe vyššie uvedeného nepovažujem argumentáciu účastníka konania o individuálnych okolnostiach prijímateľov sociálnej služby za spôsobilú spochybniť zákonnosť uloženého neodkladného opatrenia. Tieto okolnosti môžu byť relevantné pri posudzovaní konkrétneho spôsobu zabezpečenia starostlivosti a dohľadu, nemôžu však predstavovať samostatný právny dôvod na používanie prostriedkov obmedzenia mimo zákonom ustanovených podmienok. Povinnosť chrániť život a zdravie ostatných prijímateľov sociálnej služby prostredníctvom preventívnych opatrení nemožno stavať do protikladu k povinnosti rešpektovať základné práva a slobody prijímateľa sociálnej služby, ktorého správanie môže predstavovať riziko ohrozenia života alebo zdravia ostatných prijímateľov sociálnej služby. Obe tieto povinnosti poskytovateľa sociálnej služby majú byť napĺňané súčasne. Poskytovateľ sociálnej služby musí vytvoriť také podmienky poskytovania sociálnej služby, aby zabezpečil ochranu všetkých prijímateľov sociálnej služby, a to bez neodôvodneného obmedzovania práv ktoréhokoľvek z nich.

Zodpovednosť za riadnu organizáciu a zabezpečenie poskytovania sociálnej služby nesie poskytovateľ sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby si túto zodpovednosť nemôže uľahčovať na úkor prijímateľov sociálnej služby, formou obmedzovania ich voľného pohybu alebo inými postupmi, ktoré nie sú v súlade so zákonom o sociálnych službách. Poskytovateľ sociálnej služby je preto povinný zvoliť také organizačné, personálne a odborné postupy, ktoré umožnia predchádzať rizikovým situáciám a primerane na ne reagovať, pričom tieto postupy musia byť v súlade so zákonom o sociálnych službách a nesmú neodôvodnene zasahovať do základných práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby. Súčasne podotýkam, že nedostatočné personálne zabezpečenie poskytovania sociálnej služby nemôže samo osebe predstavovať zákonný dôvod na obmedzovanie prijímateľov sociálnej služby. Poskytovateľ

sociálnej služby musí zabezpečovať poskytovanie sociálnej služby tak, aby vedel plniť svoje zákonné povinnosti.

Som toho názoru, že argumentácia účastníka konania týkajúca sa jeho povinnosti chrániť ostatných prijímateľov sociálnej služby a zabezpečovať bezpečnosť zamestnancov nie je spôsobilá spochybniť dôvodnosť uloženého neodkladného opatrenia. Tieto povinnosti je totiž potrebné plniť súčasne s povinnosťou rešpektovať základné práva, slobody a ľudskú dôstojnosť všetkých prijímateľov sociálnej služby.

K námietke účastníka konania, že neboli posúdené bezpečnostné dôsledky náhlej zmeny dlhodobo zavedeného režimu starostlivosti, uvádzam, že dlhodobé uplatňovanie určitého režimu starostlivosti samo osebe nepreukazuje jeho zákonnosť ani primeranosť a nemôže zakladať oprávnenie pokračovať v postupoch, ktoré sú v rozpore so zákonom o sociálnych službách. Zároveň však treba poukázať na význam kontinuity starostlivosti vzhľadom na samotnú diagnózu a závažnosť zdravotného stavu prijímateľa sociálnej služby. Náhla zmena režimu môže mať vplyv na psychický stav, správanie a bezpečnosť prijímateľa sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby je preto povinný zmenu realizovať odborne a s prihliadnutím na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby.

Kontinuita poskytovania sociálnej služby a stabilita režimu starostlivosti môžu predstavovať významné faktory z hľadiska individuálnych potrieb prijímateľa sociálnej služby, jeho psychickej pohody a bezpečnosti. Uvedené skutočnosti je preto potrebné zohľadňovať pri poskytovaní sociálnej služby a pri prijímaní opatrení smerujúcich k zmene doterajšieho režimu starostlivosti. Skutočnosť, že určitý režim starostlivosti bol uplatňovaný dlhodobo, však sama osebe nepreukazuje jeho súlad so zákonom o sociálnych službách, ani nezakladá oprávnenie poskytovateľa sociálnej služby pokračovať v postupoch, ktorými dochádza k neprimeranému zásahu do základných práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby. Dĺžka uplatňovania určitého postupu nemôže sama osebe zakladať jeho zákonnosť a primeranosť.

V tejto súvislosti poukazujem na § 6 ods. 2 písm. a) a § 7 zákona o sociálnych službách, z ktorých vyplýva povinnosť poskytovať sociálnu službu spôsobom, ktorý rešpektuje základné ľudské práva a slobody prijímateľov sociálnej služby, zachováva ich ľudskú dôstojnosť a zohľadňuje ich individuálne potreby. Uvedené povinnosti sa uplatňujú počas celého obdobia poskytovania sociálnej služby bezpodmienečne, teda bez ohľadu na to, či zmena doterajšieho režimu starostlivosti môže pre poskytovateľa sociálnej služby predstavovať organizačné alebo bezpečnostné komplikácie.

Pokiaľ účastník konania poukazuje na možné bezpečnostné dôsledky zmeny doterajšieho režimu poskytovania starostlivosti, je potrebné uviesť, že jeho povinnosťou je zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby tak, aby zohľadňovala individuálne potreby a zdravotný stav prijímateľov sociálnej služby, zabezpečiť potrebný dohľad a ochranu života a zdravia iných fyzických osôb a súčasne rešpektovať zákonné podmienky poskytovania sociálnej služby. Prípadné riziká spojené so zmenou režimu poskytovania starostlivosti je preto potrebné riešiť prijatím primeraných odborných, personálnych a organizačných opatrení, nie zachovávaním postupov, ktoré nie sú v súlade so zákonom o sociálnych službách.

Neodkladné opatrenie je zo svojej podstaty inštitútom okamžitej ochrany práv dotknutých osôb a verejného záujmu, ktorého účelom je bez zbytočného časového odkladu

odstrániť zistené nedostatky, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie fyzickej osoby ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu. Z tohto dôvodu je potrebné pokyn „ihneď“, použitý v uloženom neodkladnom opatrení, vykladať ako časový imperatív, podľa ktorého je povinný subjekt povinný splniť uloženú povinnosť v najskoršom objektívne možnom čase, keď je jej splnenie z jeho strany reálne a technicky uskutočniteľné.

K výkladu pojmu „bez zbytočného odkladu“ je v nadväznosti na vyjadrenie ministerstva možné poukázať aj na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej, ide o neurčitý časový pojem, ktorého obsah je potrebné vykladať s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, pričom je potrebné skúmať, či povinný subjekt bezodkladne využil všetky možnosti na splnenie svojej povinnosti, ako aj to, aké konkrétne okolnosti mu v jej splnení prípadne bránili. (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. augusta 2018, sp. zn. 2Cdo/150/2017).

Uvedený interpretačný prístup je relevantný aj pri posudzovaní pokynu „ihneď“, ktorý je potrebné vykladať s ohľadom na účel neodkladného opatrenia a objektívne možnosti jeho splnenia. Neznamená to však, že poskytovateľ sociálnej služby je oprávnený odkladať splnenie uloženej povinnosti z dôvodu, že si jej realizácia vyžaduje zmenu dlhodobo zaužívaného režimu poskytovania sociálnej služby. Rozhodujúce je, či existujú objektívne prekážky, ktoré bezprostrednému splneniu konkrétnej povinnosti bránia, a či povinný subjekt bezodkladne prijal všetky dostupné opatrenia na ich odstránenie.

V tejto súvislosti je potrebné rozlišovať medzi jednotlivými opatreniami uloženými účastníkovi konania. Pokiaľ ide o kamerové monitorovanie obytnej miestnosti prijímateľov sociálnej služby, jeho ukončenie spravidla nevyžaduje zložité technické alebo organizačné zásahy, ktoré by odôvodňovali zachovanie doterajšieho stavu. Účastník konania preto musí zabezpečiť ukončenie takéhoto monitorovania bezodkladne, keďže pokračovanie v ňom predstavuje pokračujúci zásah do súkromia, intimity a ľudskej dôstojnosti prijímateľov sociálnej služby. Prípadná potreba zachovania dohľadu pritom môže byť riešená inými primeranými prostriedkami, ktoré nezasahujú do intimity prijímateľov sociálnej služby.

Odlišne je potrebné posudzovať technické zabezpečenie dverí obytných miestností, pokiaľ si odstránenie ich obmedzujúceho účinku vyžaduje technickú úpravu pri súčasnom zachovaní bezpečnosti prijímateľov sociálnej služby. V takom prípade môže byť pri určení objektívne najskoršieho času splnenia povinnosti relevantná technická náročnosť potrebných úprav, dostupnosť vhodných technických riešení, individuálny zdravotný stav a potreby prijímateľov sociálnej služby, ako aj nevyhnutnosť zabezpečenia primeraného dohľadu nad nimi.

Uvedené okolnosti však nemôžu predstavovať všeobecné ospravedlnenie zachovania stavu, v ktorom prijímateľ sociálnej služby nemôže samostatne opustiť obytnú miestnosť. Účastník konania je povinný bezodkladne vyhodnotiť dostupné možnosti odstránenia takéhoto obmedzenia, prijať potrebné organizačné a personálne opatrenia a zabezpečiť realizáciu technických úprav v objektívne najkratšom možnom čase. Počas nevyhnutného obdobia realizácie technických úprav musí zároveň zabezpečiť taký spôsob dohľadu a asistencie, ktorý nebude viesť k neodôvodnenému obmedzovaniu práv prijímateľov sociálnej služby.

Na základe vyššie uvedeného nepovažujem samotnú skutočnosť, že odstránenie niektorých nedostatkov môže vyžadovať zmenu dlhodobo zavedeného režimu starostlivosti

alebo vykonanie technických úprav, za dôvod na odklad splnenia uložených povinností. Takéto okolnosti môžu byť relevantné pri posudzovaní objektívne najskoršieho času realizácie potrebných technických úprav, nie však pri ospravedlňovaní pokračovania v zásahoch do práv prijímateľov sociálnej služby, ktoré možno odstrániť bezodkladne.

Lehota na splnenie povinnosti vymedzená ako „ihneď“ neznamená, že poskytovateľ sociálnej služby má bez akejkoľvek prípravy vykonať všetky technické a organizačné zmeny bez ohľadu na ich povahu. Znamená však, že ochrana práv prijímateľov sociálnej služby nesmie byť odkladaná z dôvodov, ktoré nie sú objektívne nevyhnutné.

K námietke účastníka konania, podľa ktorej obytné miestnosti nie sú uzamykané spôsobom, ktorý by prijímateľom sociálnej služby bez ďalšieho znemožňoval ich opustenie, pričom samotná existencia bezpečnostných prvkov na vstupných dverách nepostačuje na záver o neoprávnenom obmedzovaní osobnej slobody, uvádzam, že pri posudzovaní uvedenej otázky je rozhodujúci skutočný spôsob fungovania predmetných dverí a možnosť prijímateľov sociálnej služby samostatne a bez pomoci inej fyzickej osoby opustiť obytnú miestnosť.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že prípadné obmedzovanie voľného pohybu prijímateľa sociálnej služby nemožno posudzovať výlučne podľa technického vyhotovenia alebo označenia bezpečnostných prvkov použitých na dverách, ale predovšetkým podľa ich reálneho účinku na možnosť prijímateľa sociálnej služby slobodne sa pohybovať a opustiť miestnosť, v ktorej sa nachádza.

Pokiaľ technické zabezpečenie dverí v konkrétnom prípade spôsobuje, že prijímateľ sociálnej služby nedokáže miestnosť samostatne opustiť, z dôvodu, že na otvorenie dverí potrebuje zásah alebo súčinnosť zamestnanca poskytovateľa sociálnej služby, ide o okolnosť, ktorú je potrebné posudzovať z hľadiska jej skutočného obmedzujúceho účinku prijímateľa sociálnej služby, a to bez ohľadu na to, či účastník konania takýto postup označuje za bezpečnostné opatrenie.

Zároveň platí, že ak je takýmto spôsobom obmedzovaný voľný pohyb prijímateľa sociálnej služby, je potrebné posúdiť súlad takéhoto postupu s § 10 zákona o sociálnych službách, ako aj s právom prijímateľa sociálnej služby na poskytovanie sociálnej služby spôsobom, ktorý rešpektuje jeho základné ľudské práva a slobody a zachováva jeho ľudskú dôstojnosť podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách. V tomto prípade však nie je pochýb o tom, že prijímatelia sociálnej služby nemajú možnosť samostatne opustiť izby a takýto stav je v priamom rozpore s § 10 ods. 1 zákona o sociálnych službách.

K námietke účastníka konania, že počas uplatňovania individuálneho režimu došlo k zlepšeniu správania oboch prijímateľov sociálnej služby a k zmierneniu ich agresívnych prejavov, uvádzam, že samotná skutočnosť, že počas uplatňovania určitého režimu starostlivosti došlo k zlepšeniu správania prijímateľov sociálnej služby, nemôže byť sama osebe rozhodujúca pri posudzovaní zákonnosti jednotlivých opatrení a postupov, ktoré boli súčasťou tohto režimu a teda ani pozitívny výchovný alebo behaviorálny účinok nemôže byť dôvodom na používanie zákonom neprípustných postupov.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že účelom poskytovania sociálnej služby nie je dosahovanie požadovaných prejavov správania prijímateľov sociálnej služby za akýchkoľvek

okolností a akýmikoľvek prostriedkami, ale poskytovanie sociálnej služby spôsobom, ktorý rešpektuje ich základné ľudské práva a slobody, zachováva ich ľudskú dôstojnosť a prihliada na ich individuálne potreby. Uvedené vyplýva najmä z § 6 ods. 2 písm. a) a § 7 zákona o sociálnych službách.

Osobitne v prípade maloletého prijímateľa sociálnej služby je potrebné poukázať aj na § 10 ods. 7 zákona o sociálnych službách, ktorý poskytovateľovi sociálnej služby výslovne zakazuje používať všetky formy telesných trestov a sankcií a ukladá mu povinnosť používať len také výchovné prostriedky a metódy, ktoré nezasahujú do dôstojnosti dieťaťa a neohrozujú jeho život, zdravie ani jeho telesný, citový, rozumový a mravný rozvoj.

Zlepšenie správania prijímateľov sociálnej služby teda nemožno považovať za okolnosť, ktorá by sama osebe odôvodňovala používanie postupov odporujúcich zákonným požiadavkám na poskytovanie sociálnej služby. Pozitívny výsledok určitého postupu totiž nemôže spätne legitimizovať spôsob jeho dosiahnutia, ak tento spôsob nebol v súlade so zákonom. Povinnosťou poskytovateľa sociálnej služby je dosahovať pozitívne výsledky v oblasti správania a rozvoja prijímateľov sociálnej služby prostredníctvom odborných, individuálne nastavených a zákonom dovolených postupov, ktoré zohľadňujú schopnosti, možnosti, zdravotný stav a individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby.

Z uvedených dôvodov nepovažujem samotné tvrdenie o zlepšení správania prijímateľov sociálnej služby za skutočnosť, ktorá by spochybňovala dôvodnosť uloženého neodkladného opatrenia.

Účastník konania v podanom rozklade zároveň poukazuje na skutočnosť, že poskytovanie sociálnej služby dotknutým prijímateľom sociálnej služby je dlhodobo konzultované s odbornými lekármi z odboru psychiatria a so zákonnými zástupcami prijímateľov sociálnej služby, ktorí s týmto režimom poskytovania starostlivosti vyjadrili súhlas. Samotná skutočnosť, že s postupom poskytovateľa sociálnej služby vyjadrili súhlas zákonní zástupcovia a odborní lekári z odboru psychiatria, sama osebe nepreukazuje súlad takéhoto postupu s príslušnými právnymi predpismi. Súhlas zákonných zástupcov, rovnako ako odborné stanoviská lekárov, je potrebné posudzovať v kontexte ich zákonom vymedzených oprávnení a kompetencií. Zodpovednosť poskytovateľa sociálnej služby za dodržiavanie zákonných podmienok poskytovania sociálnej služby a plnenie povinností, ktoré mu vyplývajú z príslušných právnych predpisov, tým nie je dotknutá. Uvedené skutočnosti preto môžu byť relevantné pri posudzovaní okolností konkrétneho prípadu, nemôžu však samy osebe nahradiť splnenie zákonných podmienok ani vylúčiť rozpor postupu poskytovateľa sociálnej služby s právnymi predpismi.

Na záver dodávam, že vo výroku rozhodnutia ministerstva v bode 2. absentuje za slovami „§ 10 ods. 7“ výslovné uvedenie názvu a čísla príslušného zákona. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zo znenia § 47 ods. 2 správneho poriadku je zrejmé, že súčasťou výroku rozhodnutia má byť aj uvedenie právnych predpisov, na podklade ktorých sa rozhodlo, a to uvedením konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, čísla, pod ktorým bol predpis uverejnený a názvu predpisu. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že odkaz na „§ 10 ods. 7“ bez špecifikácie právneho predpisu nespĺňa zákonnú požiadavku ustanovenú v § 47 ods. 2 správneho poriadku. Z tohto dôvodu je potrebné výrok rozhodnutia zmeniť doplnením odkazu na zákon o sociálnych službách. Keďže výrok rozhodnutia ministerstva okrem vyššie uvedenej

vady obsahoval aj ďalšie, tentoraz formálne nedostatky (ktoré možno považovať za zrejmé chyby v písaní) bolo potrebné pristúpiť k nahradeniu celého výroku rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedeného v konaní o rozklade účastníka konania: „HARLEKÝN", Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany, M. Závodného 2678/1, 955 01 Topoľčany, IČO: 31825796 zo dňa 2. novembra 2026 proti rozhodnutiu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Inšpekcia v sociálnych veciach, č. sp.: 32203/2026-M_OSKP, č. z.: 115061/2026 zo dňa 27. októbra 2026 vo veci uloženia povinnosti prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie fyzickej osoby, voči ktorej dozorovaný subjekt plní povinnosti podľa zákona o sociálnych službách, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, mám za preukázané, že rozhodnutie ministerstva je v súlade s platnými právnymi predpismi, avšak vzhľadom na formulačné chyby vo výroku rozhodnutia je výrok rozhodnutia potrebné nahradiť, a preto sa v tejto veci v plnej miere stotožňujem so závermi osobitnej (rozkladovej) komisie, ktoré mi v tejto veci predložila.

Podľa § 61 ods. 2 prvej vety správneho poriadku o rozklade rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie.

Podľa § 61 ods. 3 správneho poriadku ustanovenia o odvolacom konaní sa primerane vzťahujú aj na konanie o rozklade.

Podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku, ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

So zreteľom na uvedené, som na základe návrhu osobitnej (rozkladovej) komisie podľa § 61 ods. 2 správneho poriadku rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 61 ods. 2 druhej vety zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 527/2003 Z. z. proti tomuto rozhodnutiu sa nemožno odvolať.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom za splnenia podmienok ustanovených v zákone č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Mgr. Erik Tomáš
minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Rozhodnutie sa doručuje:

1. „HARLEKÝN", Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany, M. Závodného 2678/1, 955 01 Topoľčany
2. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Inšpekcia v sociálnych veciach